

DATOS IDENTIFICATIVOS

Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas

Materia	Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas			
Código	O05G130V01303			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Ocampo Gomez, Camilo Isaac			
Profesorado	Ocampo Gomez, Camilo Isaac			
Correo-e	cocampo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O simple achegamento, con ansias de saber, á realidade socioeducativa, e non digamos xa a intervención na mesma desde competencias relativas ao saber facer, require dun coñecemento polo miúdo da devandita realidade. Todo iso pasa por procesos fundamentados, sistemáticos e minuciosos de diagnóstico e análises de necesidades que respondan ás preguntas craves da educación: ¿que necesita a persoa para optimizar o seu desenvolvemento como tal? ¿coñecemos a súa situación espazotemporal?. A tales cuestións pretende dar resposta esta materia dende un enfoque socioeducativo.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
A5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
A6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional
A12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
B2	Planificación e organización
B4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
B16	Liderado
B20	Orientación á calidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	A4
Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	A5
Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	A6
Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	A12
Planificación e organización	B2
Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	B4
Liderado	B16
Orientación á calidade	B20

Contidos	
Tema	
Tema 1.- Fundamentos conceptuais e metodolóxicos do diagnóstico nos ámbitos educativos formais, informais e non formais.	Definición.- Tipos de diagnóstico.- Obxecto e finalidade do Diagnóstico en Educación.- Distintos modelos de diagnóstico.- Funcións do diagnóstico en Educación Social.
Tema 2.- Planificación e desenvolvemento do proceso diagnóstico.	Proceso diagnóstico.- A relación entre proceso e modelo.- Distintas fases en función do modelo elixido
Tema 3.- Técnicas, instrumentos e recursos para o diagnóstico educativo.	Técnicas, instrumentos e recursos do diagnóstico educativo: aspectos xerais.- As técnicas, instrumentos e recursos de recollida de información en cada un dos ámbitos e variables.
Tema 4.- Fundamentos, enfoques, modelo e xustificación da análise de necesidades socioeducativas.	Aspectos xerais da análise de necesidades.- Modelo de análise de necesidades socioeducativas.
Tema 5.- Ferramentas para a detección de necesidades e toma de decisións.	Indicadores sociais.- Entrevista de grupo.- Inventario de recursos.- Sondaxe de problemas.- Técnica do grupo nominal.- Técnica Delphi.- Sistema de Ideas Clave.- Grupo de discusión.- Campo de forzas.- Matriz decisional.
Tema 6.- Técnicas de elaboración de informes e comunicación de resultados.	Determinación das fases de elaboración dun informe diagnóstico.- Aspectos a contemplar nun iforme.- A comunicación de resutados.
Tema 7.- Normas éticas e deontolóxicas a observar no diagnóstico e na análise de necesidades.	As normas éticas.- Normas deontolóxicas.- O profesional da educación e o diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	12.5	17.5
Estudo de casos/análises de situacións	5	12.5	17.5
Traballos tutelados	5	10	15
Sesión maxistral	16	16	32
Presentacións/exposicións	8	24	32
Probas de tipo test	2	10	12
Traballos e proxectos	2	10	12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Realízase xeralmente dentro das sesións maxistrais, tratando así de que se fagan máis participativas e propicien a realización de exercicios escritos que se poidan recoller e avaliar.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía e redacción de informe. Nesta asignatura o principal traballo tutelado será o dun proxecto de análise de necesidades socioeducativas.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Nesta materia concreta aplicarase a estudos de caso e análise de situacións relacionadas co diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun proxecto previamente elixido e tutelado polo docente. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Estudo de casos/análises de situacións	Neste tipo de actividades de ensino-aprendizaxe o alumnado disporá da atención individualizada de asesoramento e apoio para que poida dar a adecuada resposta á cuestión coa cal se enfronta na materia, tanto se lla propuxo o profesor como se a elixiu o propio discente.
Traballos tutelados	Neste tipo de actividades de ensino-aprendizaxe o alumnado disporá da atención individualizada de asesoramento e apoio para que poida dar a adecuada resposta á cuestión coa cal se enfronta na materia, tanto se lla propuxo o profesor como se a elixiu o propio discente.
Presentacións/exposicións	Neste tipo de actividades de ensino-aprendizaxe o alumnado disporá da atención individualizada de asesoramento e apoio para que poida dar a adecuada resposta á cuestión coa cal se enfronta na materia, tanto se lla propuxo o profesor como se a elixiu o propio discente.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Neste tipo de actividades de ensino-aprendizaxe o alumnado disporá da atención individualizada de asesoramento e apoio para que poida dar a adecuada resposta á cuestión coa cal se enfronta na materia, tanto se lla propuxo o profesor como se a elixiu o propio discente.
Probas	Descrición
Probas de tipo test	Neste tipo de actividades de ensino-aprendizaxe o alumnado disporá da atención individualizada de asesoramento e apoio para que poida dar a adecuada resposta á cuestión coa cal se enfronta na materia, tanto se lla propuxo o profesor como se a elixiu o propio discente.
Traballos e proxectos	Neste tipo de actividades de ensino-aprendizaxe o alumnado disporá da atención individualizada de asesoramento e apoio para que poida dar a adecuada resposta á cuestión coa cal se enfronta na materia, tanto se lla propuxo o profesor como se a elixiu o propio discente.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas mediante a execución de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.	5
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnósticos e adestrarse no proceso. A proposta dos casos para traballar con eles está prevista a medida que se expoñen nas sesións maxistrais os contidos da materia	10
Traballos tutelados	Traballos cuxo contido e prazo resulta dun acordo entre alumnado (normalmente en equipo) e profesor, que se realizan co asesoramento e apoio de leste. Estes traballos consistirán na realización dun proxecto de análise de necesidades.	10
Sesión maxistral	As sesións maxistrais enténdense tamén como tempo de traballo na que ten lugar a participación activa do alumnado facendo exercicios sobre casos de diagnóstico e análise de necesidades, e non só como explicacións e/ou exposicións do profesor, porque nelas é fundamental manter a atención, o interese e a comprensión do que se di por parte das persoas discentes.	5
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa oral dun traballo tutelado coa axuda de diapositivas.	10
Probas de tipo test	Proba sobre conceptos e procedementos metodolóxicos que inclúe ítems de evocación, de recoñecemento, así como tamén problemas e exercicios prácticos sobre casos e situacións.	25
Traballos e proxectos	Realización en equipo de proxectos que esixen a mobilización de varios coñecementos para resolver un problema ou a unha cuestión de diagnóstico facendo algunha proposta de solución de maior ou menor carácter innovador e plenamente fundamentada. Faranse coa tutela do profesor.	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas escritas compostas por preguntas cuxa resposta esixa relacionar conceptos, aplicalos e resolver cuestións relacionadas cos fundamentos e a práctica do diagnóstico na educación social	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Probas-exames

Como pode verse, trátase dun sistema de avaliación continua no que se fai unha proba-exame que terá un peso do 45% da cualificación final. Ao respecto compre precisar que constará de dúas partes, que no seu conxunto deberán responder ás

competencias da materia, e son:

- a) Proba obxectiva (30 ítems de 3 alternativas)
- b) Preguntas abertas (a elixir 3 de 5 que se propoñan)

A cualificación da proba obxectiva farase mediante a aplicación da fórmula: $P = NA - (NE:Na-1)$, donde: P = puntuación; NA = número de acertos; NE = número de erros; Na = número de alternativas

A puntuación da proba de respostas abertas farase conforme aos seguintes criterios: I) Estructura correcta da resposta en función das competencias que se avalían; II) Pertinencia de citas e datos; III) Precisión na resposta contemplando as relacións conceptuais necesarias; IV) Aportacións propias e orixinalidade; V) Aportacións claras en relación co "saber facer" vencellado á pregunta que se formula.

Para aprobar a asignatura esíxese superar a proba-exame da mesma (acadar 5 puntos), xa que iso supón ter adquiridos os mínimos competenciais esixibles na materia.

A avaliación do estudo de casos e resolución de problemas farase a partir das actividades realizadas nas clases que o profesor recollerá e avaliará de forma continuada tomando as competencias da materia como criterio fundamental.

Os traballos e proxectos defenderanse en exposición pública na clase e avaliaranse tendo en conta: os datos correspondentes ao seguimento (son tutelados), traballo escrito que se entrega e calidade da exposición realizada. Os principais criterios constitúeno as competencias da materia.

Probos-exame (datas):

A proba de exame será o día 22 de decembro ás 16 horas

A revisión de cualificacións está prevista para o día 29 de xaneiro

A correspondente á 2ª convocatoria (xullo) áchase prevista para o día 1 de xullo ás 10 horas e a revisión o 17 dese mesmo mes

2ª convocatoria(xullo):

A proba-exame de xullo, cunha estrutura análoga á de xaneiro, haberá de facela o alumnado que non consiga o aprobado na asignatura na convocatoria ordinaria. Incluirá aqueles aspectos que haxan de valorarse por considerarse indicadores das competencias da materia, sobre todo no caso das persoas que, por razóns debidamente xustificadas, teñan máis dun 20% de ausencias a clase ou que, aínda con porcentaxe inferior de ausencias, non entregasen nos prazos oportunos os traballos que permitan avaliar o logro de competencias propias da materia a partir da participación activa na clase. Quen aprobe esta proba enténdese que superou os mínimos competenciais esixibles para superar a materia. Convén, pois, que a preparación da proba polo alumnado estea tutelada polo profesor.

Bibliografía. Fontes de información

ANAYA NIETO, D, **Diagnóstico en Educación. Diseño y uso de instrumentos**, 2003,
GUPTA, K., **Guía práctica para evaluar necesidades**, 2003,
IGLESIAS CORTIZAS, Mª. J., **Diagnóstico escolar. Teorías, ámbitos y técnicas**, 2005,
PÉREZ-CAMPANERO, Mª. P., **Cómo detectar las necesidades de intervención socioeducativa**, 2000,
SOBRADO, L. e OCAMPO, C. I., **Evaluación Psicopedagógica y Orientación Educativa**, 2000,
GRANADOS, P. e MUDARRA, M. J., **Diagnóstico en Educación Social**, 2010,

COMPLEMENTARIA

BUISAN, C. e MARÍN, M. A. (1987). *Como realizar un diagnóstico pedagógico*. Barcelona: Oikos-Tau.

JIMÉNEZ, A. (2003). *Diagnóstico en Educación. Modelo, técnicas e instrumentos*. Salamanca: Amarú.

MARÍ, R. e outros (2009). *Guía de boas prácticas para o diagnóstico pedagógico*. Valencia: Tirant lo Blanch.

Recomendacións

Outros comentarios

A metodoloxía de ensino/aprendizaxe que se pretende aplicar ten como centro o alumnado e pon especial énfase na

autonomía, responsabilidade, interese e capacidade de traballo do mesmo para desenvolver unha autoaprendizaxe baseada no estudo e traballo autónomo así como en equipo. Neste contexto, recoméndase utilizar as plataformas e contornas educativas virtuais como ferramentas de aprendizaxe propias do novo terceiro contexto, o cal, ademais de posibilitar unha docencia virtual a través de accións formativas programadas na rede e de facilitar o seguimento, control e avaliación en liña da aprendizaxe, proporciona unha ampla variedade de recursos como: bibliotecas virtuais, libros virtuais, materiais dixitais, exercicios interactivos e teletutorías. Por tanto o seu interese aumenta día a día. Por iso é polo que durante o curso aproveitaranse as posibilidades educativas do portal web de FaiTIC, entre outros, e, en particular, o Programa tema da Universidade de Vigo co propósito de que o alumnado dispoña dun novo espazo educativo como complemento virtual da docencia presencial.
